

בש"פ 4298/19 - בר זגורי נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון
בש"פ 4298/19

לפני: כבוד השופט ד' ברק-ארז

העורר: בר זגורי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
מיום 17.6.2019 במ"ת 50113-03-19 שניתנה על-ידי
כבוד השופט ע' דרויאן-גמליאל

תאריך הישיבה: כ"ט בסיון התשע"ט (2.7.2019)

בשם העורר: עו"ד ירון פורר, עו"ד שי רודה

בשם המשיבה: עו"ד נורית הרצמן

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (מ"ת 50113-03-19, השופט ע' דרויאן-גמליאל) מיום 17.6.2019. בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

כתב האישום וההליכים עד כה

2. ביום 21.3.2019 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו שורה של עבירות מין חמורות, בגדרם של ארבעה אישומים, אשר התבצעו לפי הנטען במספר מועדים בין אוגוסט 2018 לפברואר 2019: שלוש עבירות של מעשה מגונה בקטינה שטרם מלאו לה ארבע-עשרה שנים לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיפים 345(ב)(1) ו-345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), שתי עבירות של מעשה סדום בקטינה שטרם מלאו לה ארבע-עשרה שנים לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיפים 345(ב)(1) ו-345(א)(1) לחוק העונשין, ניסיון למעשה סדום בקטינה שטרם מלאו לה ארבע-עשרה שנים לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיפים 345(ב)(1), 345(א)(1) ו-25 לחוק העונשין, ושתי עמוד 1

עבירות של ניסיון למעשה מגונה בקטינה שטרם מלאו לה ארבע-עשרה שנים לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיפים 345(ב)(1), 345(א)(1) ו-25 לחוק העונשין. בתמצית יצוין כי כתב האישום מגולל מעשים קשים שביצע לכאורה העורר בשתי קטינות בנות כ-11 שאותן הכיר בגן שעשועים שבו הן שיחקו יחד עם אחיו הקטן של העורר. כן יצוין כי על פי הנטען בכתב האישום, חלק מהעבירות בוצעו תוך שהעורר מאיים על הקטינות בסכין.

3. בד בבד עם כתב האישום הוגשה גם בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. ביום 11.4.2019 הודיע העורר על הסכמתו לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, ובית המשפט המחוזי נעתר לבקשתו להזמין תסקיר בעניינו. בתסקיר צוין כי העורר מראה הכרה ראשונית בקיומה של משיכה פדופילית וכי נשקפת ממנו רמת סיכון משמעותית להמשך פגיעות מיניות. מאז הוגשו ארבעה תסקירים נוספים בעניינו של העורר, שבהן נבחנה האפשרות לשחררו לחלופת מעצר מוסדית בהוסטל טיפולי המיועד לעברייני מין.

4. תסקיר שירות המבחן העדכני, והחמישי במספר, הוגש לבית המשפט המחוזי ביום 12.6.2019, ובו המליץ שירות המבחן על שחרורו של העורר לחלופת מעצר בהוסטל הטיפולי. זאת, לאחר שהתקיים עמו ראיון קבלה והגורמים המקצועיים במקום אישרו את התאמתו למסגרת. שירות המבחן ציין כי תפקודו של העורר אינו יציב, וכן חזר על התרשמותו כי העורר מגלה משיכה פדופילית לילדות וכי קיים סיכון משמעותי להישנותן של עבירות מין נוספות מצידו. שירות המבחן ציין כי הדבר דורש את שילובו של העורר בטיפול אינטנסיבי ייעודי לעברייני מין כאמצעי שייתן מענה לרמת הסיכון במצבו, וכי לפי התרשמותו ההוסטל האמור יוכל לענות בצורה מיטיבה על צרכיו, מאחר שמדובר במסגרת פנימית סגורה לטיפול בפוגעים מינית שמתאמת לאנשים ברמת סיכון גבוהה. עם זאת, הובהר כי חרף קיומן של מצלמות אבטחה ונוכחותם של אנשי הצוות במשך כל שעות היממה, השהייה במסגרת זו שונה מתנאים של חלופת מעצר ביתית ובעיקרו של דבר מדובר בשהייה טיפולית בכפוף לכללי המקום. שירות המבחן ציין עוד כילפי תנאי המקום העוררי וכללצאת לחופשות בסופי שבוע וחגים בתנאים של חלופת מעצר ביתית מלאה למקום שיאשרעלידיבית המשפט "חלופת גיבוי", ובהקשר זה הוצע כי זו תהיה בבית סבו וסבתו של העורר, תוך הרחקה מקטינות בכלל וממקום מגוריהן של המתלוננות בפרט. כמו כן, הובהר כי אם העורר יעזוב את ההוסטל או שההוסטל יורה על עזיבתו, הצוות במקום יהיה מחויב לדווח על כך באופן מידי, ובהתאם שירות המבחן יגיש בקשה מיידית לדיון בתנאי שחרורו, שעד עריכתו העורר ישהה בתנאים של חלופת מעצר ביתית מלאה בחלופת הגיבוי האמורה.

5. בית המשפט המחוזי דחה את המלצתו של שירות המבחן והורה על מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריה עד לתום ההליכים. בית המשפט ציין כי גם אם לעורר אין הרשעות קודמות, מסוכנותו גדולה מאוד, מוחשית וקרובה, והיא נלמדת מטיב מעשיו החוזרים ונשנים, חומרתם ואכזריותם, וכן מהערכת שירות המבחן ביחס לאישיותו הלא-יציבה, דחפיו המיניים המוגברים ונטייתו הפדופילית. בית המשפט המחוזי הבהיר כי מסוכנות זו גדולה וחמורה עד כדי מניעת האפשרות לכל חלופה למעצר מאחורי סורג ובריה, והזכיר כי לפי פסיקתו של בית משפט זה, במצב של פדופיליה שכבר הובילה לביצוע מעשי עבירה קשה להעלות על הדעת אפשרות שחרור לחלופת מעצר שלא בנסיבות חריגות. עוד הודגש כי המסגרת שהוצעה על-ידי שירות המבחן רחוקה מלהיות חלופת מעצר "הרמטית" שתציב גדר ממשית בין העורר לבין קורבנות פוטנציאליים, וכי קיים חשש שעקב מאפייניו העורר יעזוב את ההוסטל לחפש קורבן נוסף.

הערר

6. בערר שבפני טוען העורר כי בית המשפט המחוזי שגה כאשר לא אימץ את המלצת שירות המבחן ונמנע מלהורות על שחרורו להוסטל. העורר סבור כי היה מקום לתת משקל משמעותי לגילו הצעיר ולעברו הנורמטיבי, הנעדר

רקע פלילי קודם. העורר מדגיש עוד, כי שירות המבחן וצוות ההוסטל, שהם גורמים מקצועיים, מצאו את המסגרת המוצעת כהולמת ומבטיחה את שלום הציבור, כי בהוסטל הוא יהיה מצוי תחת בקרה והשגחה מלאה, וכי לעולם אין חלופה שהיא "הרמטית" לחלוטין, אלא רק חלופה הדוקה המאיינת מסוכנות. כמו כן, העורר טוען כי יציאתו לראיון הקבלה וחזרתו למעצר בליווי מפקחיו מלמדות כי ניתן לתת אמון בו ובמפקחים, וכי חלופת הגיבוי בבית סבו וסבתו מרוחקת ממקום מגוריהן של המתלוננות. עוד נטען כי העורר מגלה הבנה לבעייתיות בהתנהגותו המינית ומבטא נכונות להשתלב בטיפול אינטנסיבי. מטעמים אלו העורר מבקש להורות על שחרורו להוסטל, או לחילופין על מעצרו בפיקוח אלקטרוני בביתם של סבו וסבתו.

7. מנגד, המדינה טוענת כי החלטתו של בית המשפט המחוזי נכונה וראויה, ואין מקום להתערב בה. בהקשר זה הדגישה המדינה את הצורך לשמור על שלום הציבור ואת המעשים הקשים והאכזריים המיוחסים לעורר - מעשים המצויים ברף הגבוה ביותר של עבירות מין חמורות. כן הודגש כי המעשים בוצעו לכאורה תוך איומי סכין על מנת לדכא את ניסיונות ההתנגדות של הקטינות. המדינה הוסיפה כי היא אף מתנגדת למעצרו של העורר במתכונת של פיקוח אלקטרוני. בהקשר זה נטען כי אופי המעשים המיוחסים לעורר, שבוצעו באופן אקראי ומניפולטיבי, אינם מאפשרים מעצר במתכונת זו, שאף היא אינה "הרמטית" במידה מספקת בהקשר הנוכחי.

דיון והכרעה

8. לאחר ששקלתי את הדברים החלטתי לדחות את הערר. בעיקרו של דבר, כפי שקבע בית המשפט המחוזי, המעשים האכזריים והקשים המיוחסים לעורר מצויים ברף החומרה הגבוה ביותר ומקימים חזקת מסוכנות, כך שנקודת המוצא היא כי נדרשת חלופה חזקה ואמינה במיוחד. בית משפט זה הדגיש בעבר את המסוכנות האינהרנטית הטבועה במעשים הנובעים מסטייה פדופילית, ואת החשש מפני הישנותם - חשש שעלה במקרה זה באופן ברור ומפורש מתסקירי שירות המבחן. על הפרק ניצבים שלומם וביטחונם של קטינים, ועל כן שחרור לחלופה ייעשה במקרים חריגים שבהם בית המשפט השתכנע ביכולתה של החלופה לאיין את המסוכנות הגבוהה (ראו: בש"פ 2095/13 פלוני' מדינת ישראל, פסקה 6 וההפניות שם (24.3.2013); בש"פ 2752/16 דרחיני' מדינת ישראל, פסקה 10 (11.4.2016)). בית המשפט המחוזי במקרה זה היה פתוח לבחינת האפשרות לשחרורו של העורר למסגרת טיפולית, ודומה כי אף עשה כבוד דרך לא מבוטלת בכיוון זה, בכך שחזר ושלה את העורר לתסקירים משלימים. אולם בסופו של דבר הוא לא השתכנע כי יש באפשרות זו כדי לנטרל את הסיכון הגבוה הנשקף מן העורר, ואיני רואה להתערב בהחלטתו.

9. ניתן להבין את אכזבתו של העורר שנמצא מתאים לטיפול לאחר בדיקה חוזרת ומעמיקה של שירות המבחן, אך עניין זה מובנה אל תוכו של כל הליך בחינה מסוג זה. לא ניתן להחליף את היוצרות: בחינה של חלופה טיפולית אינה יוצרת כשלעצמה ציפייה מוגנת בדיון. יש להוסיף עוד: ניתן להתרשם כי העורר זקוק לטיפול, אך המסגרת המוצעת כנראה אינה המקום להתחיל בו בהתחשב בגורמי הסיכון שצוינו בשלב זה.

10. אף לא מצאתי כי בשלב זה הונחה תשתית המצדיקה בחינה נוספת של האפשרות למעצר בפיקוח אלקטרוני, בנסיבות שבהן שירות המבחן התמקד בבחינת חלופת מעצר מוסדית, וזאת בשל הרצון לשלב את העורר במסגרת טיפולית ייעודית (ראו: בש"פ 4268/18 מדינת ישראל' פלוני, פסקה 20 (1.6.2018)). ממילא, צודקת המדינה בטענתה כי אופי המעשים המיוחסים לעורר אינם מאפשרים, על דרך הכלל, מעצר בפיקוח אלקטרוני, בכפוף לכך שכל מקרה נבחן לגופו, ובנסיבות העניין איני סבורה כי הונח בסיס לחרוג מכך בשלב זה, מבלי לגרוע מהזכויות השמורות

לעורר בהמשך ההליך.

11. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, א' בתמוז התשע"ט (4.7.2019).

שׁוֹפֵט
